

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva 80 fillér.

Vidékre postán 1.40 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

Megjelenik mindennap.

KOLOZSVÁRI HIRLAP

FÜGGETLEN NAPILAP.

Egy négyszögcentiméternyi hirdetés ár 8 fillér. — Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Apró hirdetés 60 fillér.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Főszerkesztő: **Dr. ÓVÁRI ELEMÉR.**Felelős szerkesztő: **CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.**

Az ország egy hónapja

Ennek az esztendőnek első kilencz hónapjában 26.209-zal kevesebb ember halt meg a magyar korona országaiban, mint tavaly ugyanezen időszak alatt, 2.500-zal pedig több gyermek született, ami különben csak azt bizonyítja, hogy a tavalyi év az ország népességének szaporodása tekintetében igen rossz volt.

Ami az idei szeptember hónapot illeti, amelyről tulajdonképen szó van, eléggé jól viselte magát, mert amíg az élveszültek száma 72.362 volt, addig 34.755 halálozás történt s így e hónapban a népesség 27.607 fővel szaporodott.

Azok közül, akik az örök pihenő helyre jutottak, 4.653. tüdővészben pusztult el, arról téve bizonyosságot, hogy ez a borzasztó betegség mindinkább garázdálkodik,

Torokgyikban 526, kanyaróban 215, vérhasban 206, szamarhurutban 230, vörhegybe 1.008, hasihagymázban 492, gyermekági lázban 44, hólyagos himlőben pedig 35, ember halt meg. A tüdővész után tehát a vörheny garázdálkodott legjobban a fertőzőbetegségek között,

A központi statisztikai hivatalnak szeptemberről szóló jelentésében természetesen a házasságról is szó van s így tudjuk meg hogy a lángoló és tulságosan lángoló szerelmes párok száma 9.873-ra rugott. Az idei év e hónapjában 2.900-zal többen esküdtek örök hűséget, mint a tavalyi szeptemberben, vagyis az 1904-iki szeptember kedvezőbb volt azokra, akik az oltár elé kívánczok. Keresztényszidó házasságot 35-öt kötettek; ezek közül 17 esetben a menyasszony, 18 esetben pedig a vőlegény tartozott a zsidó felekezethez. A gyermekek vallására nézve csak három megegyezés történt, mind a három esetben a keresztény vallásra javára.

Az őszi hónap úgy látszik, felébresztette a kivándorlási kedvet; legalább arra mutat az, hogy különböző hatóságok szeptember folyamán 17.990 külföldre szóló utlevelet állítottak ki, vagvis jóval többet, mint tavaly szeptemberben. Ez utlevelek közül 9.741 tehát a legnagyobb rész, Amerikában, 5.313 pedig Oláhországba szolt. Az Európába érvényes utlevelek száma is megszaparodott, amiből az következik, hogy most már azok is utlevelet kérnek, akik Bécsbe rándulnak

A tűz borzalmaiból és kárai- ból az idén szeptembernek is kijutott, lévén az idei év a tűz- vészek esztendeje. A statisztikai kimutatás szerint 1.231 községben 1.575 tüzeset fordult elő és 3.279.107 korona kárt okozott. A lemagasabb s a legtöbb kárt okozó tüzvész Nagyszebenben pusztított, ahol 163 ezer korona értékű vagyont hamvasztott el. A statisztika arról, hogy a tüzesetek alkalmával hány emberélet vesztet el, következetesen hallgat.

Aranytermelés Magyarországon.

Hazánk nem is olyan régen, 30-35 évvel ezelelt, a világ legnagyobb aranytermelő állama volt, ma azonban háttérbe szorult aranytermelésével a világpiacra. Ausztrália, Transzvál, Kalifornia ma már waggonszámra termelik az aranyat, hazánk bizony csak métermázsaszámra. Európát tekintve azonban ma is hazánkban terem a legtöbb arany és pedig az erdélyi Érchégyesség trachit kőzeteiben.

Az erdélyi aranybányák között legnagyobb a brádi aranybánya Hunyad megyében. Ez a bánya a Rudai Tizenkét Apostolról nevezett társulat birtoka s mintegy 30 millió korona értéket képvisel s több mint 400 munkást foglalkoztat.

A brád-rudói bányákat már a rómaiak is művelték. Csak nemrég 1892-ban, kerültek napfényre Rudán vizemelő kerek a rómaiak idejéből. Ezenkívül találtak több

főliratos római mozsarat, amelyekben a szabad aranyérc törték. A rómaiak ugyanis csak a színaranyat keresték, az érces kőzetet pedig kibányták s ma ezen félredobott ércből termeli a társulat a legtöbb aranyat.

A 18-ik században ezek a bányák a Ribiczey, majd a Tóidalaghy és a báró Zeyk családok birtokába kerültek, akik a Rudai Tizenkét Apostolról és a János evangélistáról nevezett bányatársulatokat alakították. Ezek a bányák most mind a „Harkot-féle góthai Társulat” birtokában vannak s központi igazgatóságuk Brádon van, mely porosz tőkével fényes tüzemet fejlesztett.

Központi zuzóművek Európának a legnagyobb szerű aranyérc zuzója s minden tekintetben vetekszik a transzváli és a kaliforniai zuzóművekkel. A zuzómű szinte megdöbbenti az országot járókelőit.

Ebből a zuzóműből havonként kétszer szedik ki az aranyat, a mely itt még higanyval vegyülve amalgam képeben van. A fonsor kiegészéséből nyert nyersaranyat a kőrmőbányai pénzverőbe szállítják.

A brád-rudai bányatársulat aranytermelése 1894-től 1904-ig 125 métermázsá volt, a múlt évben 150 ezer tonna fölzuzott ércből 12 métermázsá színaranyat termeltek. Ez a vállalat Magyarország összes aranytermelésének egyharmadrészét adja s különként 1000 koroná nyereséggel dolgozik.

A társulat az aranylopások megátlására külön bányacsendőrséget szervezett, azonban mégsem akadályozhatja meg a lopásokat. Az u. n. gozárók csak a múlt évben 240 kgr. aranyat váltoitak be s így mintegy 800 ezer koronával károsították meg a társulatot. Az 1856. okt. 24-iki császári nyiltparancs óta ugyanis ugy Ausztriában, mint Magyarországon szabad az aranykereskedés. Erdély városainak heti piacain tehát a gozárók a ható ágak szemeláttára vásárolják a lopott aranyat. Hála az osztrák bányatörvénynek, legalább a lopott arany magyar kézben marad, mert a brád-rudai vállalat összes részvényei külföldi, főképp porosz részvényesek kezében vannak.

A rudai Tizenkét Apostolról nevezett Társulat bányáiban németül s románul beszélnek, a magyar szó azonban teljesen idegen itt. Mintha csak a Nagy-Németország egy kiszakított darabjában

volnánk, úgy érezzük magunkat a legnagyobb magyar aranybányánya tárnátban. A vezetőség nyelve a német, a munkások olábul beszélnek ugyan, de német kommandóra hallgatnak s németül imádkoznak munka előtt és munka után. Az a néhány száz magyar munkás való- sággal elvész a négyezer idegen között. Ideje volna már arra is gondolni, hogy a magyar föld kin- cseiből gazdagodó társulatok leg- alább a magyar nyelvet tisztelet- ben tartsák.

A japánok császára.

Bizonyára érdekes egyéniség lehet az a napkeleti uralkodó, aki blatt oly félelmetes hatalommá nőtte ki magát egy primitiv exotikus ország.

Nagy kelendőségű könyv szól Mucsulató mikádóról, mely épp születésnapján látott napvilágot a londoni könyvpiacra egy ott tanuló japán tollából. Az uralkodók mintaképe lehet a leírás után a japánok császára. Öt óraker már kertjében ül s a friss gyümölcsből álló reggeli elfogyasztása után a saját minisztere által elébe terjesztett leveleket olvasssa át. Az államügyekkel 10 és 2 óra között foglalkozik. Nagyon gyakran látogat el az iskolákba, hol minden- félet kiosztogat a tanulók között. Ide neje is gyakran elkíséri. Any- nyira megy katonái iránt gondos- ság dolgában, hogy mikor valami újjal akarják ellátni a hadsereget, legelőször ő ölti magára. Egy gya- logos egyenruhát, durva katoná- posztóbból valót, csizmástul, pus- kástól felvett, órákhosszát gya- logt benne s ekkor engedte csak személyes tapasztalatai után be- hozni a hadseregben. A késő esti órákban, ha csillagos az ég, ma- gas, erőteljes alak jelenik meg a császári kastély holdfényes terra- szain: a császár. Ilyenkor az örök a falhoz lapulnak. Nem zavarják urukat apái szellemével való tár- salgásban, akik kisegítik bölcs ta- nácsaikkal. Tényleg szótlanul, el- mélyedve, hátratett kézzel, fogai közt vékony cigarettel lépeget a mikádó. Néha neje is kijő de leül s nem zavarja férjét. Fiát rendes iskolába járattá a császár. Egy- szer jelenlétében nagy birkózás ment végbe. A trónörökös minden fiut keményen földhöz vágott. De előlépett egy parasztfiú, aki végre is hatalmasan földhöz teremtette

Uj üzlet!

Egy forintos uj áruház

Uj üzlet!

● KOLOZSVÁRTT, KOSSUTH LAJOS-UTCZA 3-IK SZÁM. ●

Minden diszmű, játék, háztartási cikkek, már 30 fillértől egy forintig az összes
valamint összes fényüzési bijouterie árukból áruk kaphatók.

Kiváló minztelel számos látogatást kérve **Lakatos József, Kolozsvár.**

Japán leendő urát. Elszörnyedt mindenki. De a császár magához intette a fiút. Megveregette vállát s azt mondta neki:

— Derék legény vagy, fiam! Akarsz-e együtt tanulni az én fiammal? Egyszer — s ezzel a körülálló országnyagokhoz fordult — neki isszüksége lesz ily emberekkel!

A véletlen a rendőrség szolgálatában.

Számtalan példa bizonyítja, hogy a rendőrség legeredményesebb segítőtársa kutatásaiban a véletlen. Bárminő cinikusan hangzik is ez, a világvárosok büntény-statisztikáinak adatai a megmondható annak, mennyi nyomtalannal eltűnt bűnöst juttatott az igazság palosá elé a véletlen. A párisi Petit Journal néhány érdekes esettel szerezte dicsőséget a véletlennek.

Szombaton este egy jól öltözött ur rálépett egy munkásnak látszó ember lábára a nagy boulevardon.

— Paraszt, eltöröm a gerincét! — kiáltotta a munkás.

Az uriember valami kemény választ adott, mire az incidensből verekedés lett. Az uriember már szeretett volna elillanni a kellemetlen affaire elől, hanem a munkás nem engedte. Előbb hatalmas poffal megállásra kényszerítette, aztán pillanat alatt annyira helyben hagyta, hogy az ur kabátja ketté hasadt. A botrány színhelyén megjelent rendőr éppen ebben a pillanatban ért oda s szétválasztotta a viaskodókat. Hanem a verekedés hirtelen furcsa fordulatot vett. Az uriember széthasadt kabátja alól egész halom ezüztneemű és egy ékszeres doboz hullott az aszfaltra.

— Lám, lám! hát ez micsoda? — csodálkozott a rendőr.

A gavallér zavartan azt felelte, hogy éppen zálogházba akarta s a holmi a sajátja.

— Ezt majd a rendőrbiztos előtt tisztázzuk.

Amikor néhány perccel később a rendőrségre értek, kitűnt, hogy a munkás lábára lépett uriember utcai botránya veszedelmes tolvajt juttatott a rendőrség kezei közé, akit régóta keres.

Egy másik, horábi eset még fontosabb felfedezésre vezetett.

Történt ez év tavaszán, hogy Chaumont-en-Vexinben megöltek egy öreg házaspárt s a rabló magával vivén minden értékes tárgyat, nyomtalannul elmenekült. A rendőrség kutatott, de hiába mozgósította egész apparátusát, a gyilkost nem találta meg sehol. Mindössze annyit tudott meg, hogy a bűntényt a házaspár egyik régebbi cselédjének a kedvese, valami Toriant nevű mézárólegény követte el, de hogy ez hová tűnt, azt már nem deríthette ki a vizsgálat. Hetek multak s már azt hitték, hogy a dolog örökre titok maradt, amikor aztán váratlan eset — a véletlen — vezette nyomra a detektiveket.

Egy este az Olympia mulatóhely előtt a sarki rendőr elcsipett egy fiatal zsebmetszőt, amint éppen működött. A rendőrkapitányságon bevallotta, hogy lopásból él, amint ezt különben többször is büntetései is bizonyította. A lakását is bevallotta s azt mondta, hogy a kedvesénél lakik, aki szabónó. A detektív nyomban elment

a leány lakására, hogy házkutatást tartson s a kisasszonyt is magával hozza a kiptányságra. A bűnös fészekben azonban csinos idyll várta a detektív t. A kacér kisasszony, felhasználva a barátja távollétét, egy másik urat fogadott, aki elegáns ruhában, ékszerekkel az ujjain, nyakkendőjében és óraláncán, éppen pezsgős palackot bontott fel. A terített asztalon jóféle csemege, hideg sült bizonyította a tolvajfészekben a jólétet.

— Hát maga kicsoda? — kérdezte a detektív.

— Én Müller vagyok, Elzászból jöttem Párisba.

— Vannak iratai, mivel igazolhatja magát?

— Nincsenek.

— Akkor csak jöjjön velem.

A gavallér ellenkezett s erőszakoskodott is; de a detektív revolvert szegzett rá, mire Müller megadta magát. A mikor a rendőrségre hozták, lehullott az álcája; ő volt az a sok keresett Toriant nevű mézárólegény, aki Chaumont-en-Vexinben a házaspárt meggyilkolta. A legérdekesebb a dologban az, hogy állandóan Párisban élt s nem is rejtőzött el, mégsem találták rá.

A harctér borzalmaiból.

A szerbiai lapok még most utólag is hajmeresztő részleteket közölnek abból emberirtó csatából, mely Liaojangnál lezajlott. Egy hirtelen támadás alkalmával, melyet a mezőn, vetések közt rejtőzködő japánok intéztek az oroszok ellen, egyetlen orosz ezredből csaknem kétezer embert öltek vagy sebesítettek meg. Hat zászó aljnak csak két három embere maradt sértetlen. S kapitány százada teljesen megsemmisült, ő maga volt az egyetlen ember, ki sebesülten bár, élve megmenekült a vérfürdőből. Embereit sűrű sorokban kaszabolták le. Másnap a kapitány, kinek különös, zavartsága már feltűnést keltett, eltűnt és egy bajtársa utra kelt, hogy megkeresse. A harc helyén találták meg, hol még tetemetlenül heverték a holttestek, mert se a japánok, se az oroszok nem mertek közeledni. A kapitány egy kővön ült, előtte pedig sorban kis halmokban hevert egész százada, ő maga odacipelte a holttesteket, köztük két fiatal hadnagyának a holttestét is, kik szintén elesetek. Bajtársa oda lépett hozzá, mire a kapitány felkiáltott:

— Mit szólnak gyávaságomhoz bajtársaim. Hisz nem fekszem mellettlük, az ellenség golyója által megölve.

A bajtárs megfogta a kapitány karját, de ez dühösen visszaszította. A szerencsétlen ember megőrült, a harcban hitte magát és tele torokkal kiabált:

— Mind itt vagytok, fiam! Manin káplár, ide mellém. Előre! Előre!

Azután letérdelt, elkezdte számolgatni a holttesteket és becéző hangon beszélt hozzájuk. Végre megfogták és elvitték borzasztó környezetéből a megőrült kapitányt, ki utközben folyton tombolt és hadonászott.

A nő szerelméért rendel a férjnek.

Az Echo de Paris csinos botrányról ír, amely egyelőre még csak miniszteri titok. Ez a botrány egy becsületrendjel révén pattant ki, amelyet — visszaküldött a kiűzetett.

Egy párisi tanár, aki könyvet is írt már s tudós hírében áll, két évvel e előtt megnősült. Azóta támadt a tudományának híre s egész tekintélye. A felesége, egy évekkel e előtt elhalt újságírónak az özvegye: fiatal, megkapó szépség, kiváló szellemű hölgy, akinek szalonjában elsőrendű államférfiak és a művészet jelesei szoktak megfordulni. A tanár, aki a tudományt csak kedvtelésből űzi, mert vagyonos ember, mindenképpen kitűnő házasságot kötött. Felesége révén immár az ő szalonjába jöttek szívesen azok az előkelő állású urak, akik azelőtt a szerény tanárt bizony észre sem vették a szürke mindennapiság khaoszában. Egy évvel a házasság után jelent meg egy kötete, amelyet a kritika valósággal kiemelt; a kormány pedig a becsületrenddel tüntette ki a jeles érdemeket.

A mult hetekben az írók klubjában töltötte egyik estéjét a tanár s beszélgetés közben kissé élesebb vitába elegyedett Rouffé nevű klubtársával. A vita annyira élésedett, hogy Rouffé ezt a megjegyzést kiáltotta idegességében a tanárnak:

— Amióta aggancsokat díszítenek becsületrenddel, nem becsülöm sokra az ur tudományát!

Ez a megjegyzés természetesen nem maradhatott megtorlatlanul. A tanár provokáltatta Rouffét, aki azonban szívesen adott magyarázatot a szavai kiegészítésül. A párbajt békésen intézték el, hanem a tanár nyomban megindította a válópert a felesége ellen.

A szép rendjelet pedig, amelyre annyira büszke volt a tanár, visszaküldte az illető miniszternek, akitől kapta. A kínos botránynak most a folytatását várják.

Meglopta a feleségét.

A detektív-regények izgalmas szövevényéhez hasonló esetet írnak Londonból. A mult hét elején történt, hogy egy gazdag uriasasszonyt Finsen Arthurnét, fényes nappal kirabolták. A tolvaj rejtélyes módon 1000 font sterling, vagyis 25,000 korona értékű családi ékszert vitt magával egy tükörsimára csiszolt ércdobozból, amelyet a hölgy a szekrényébe zárva tartott. Az urnó éppen látogatóban volt, a férje és a cselédei azonban mind othon voltak, amikor a lakásba hatolt és senki sem vette észre. A csodálatos esetet azonnal bejelentették a rendőrségnek és a Scheland Yarg legügyesebb detektívjét, Keent bízták meg a tettes nyomozásával. Hiábavaló volt azonban minden intézkedés. A cselédek szobáit felforgatták, de nem találtak semmit. Másnap reggel csak annyit tudott meg Keen detektív hogy az ékszereket Holborn-ut egyik zálogházánál értékesítette a tolvaj nyomban a lopás elkövetése után.

— Engedje meg, asszonyom, hogy ezt az erős dobozt magam-

mal vigyem, — mondta a detektív, — talán hasznát vehetem még.

Három nap mult el eredménytelenül. Finsen asszony már türelmetlenkedett, restséggel vádolta a detektívét, pedig Keen titokban erősen dolgozott és jögen közel jutott a társny megoldásához. Az angol detektívek különös modorával rendezte a szinpadias csattanót, még pedig a következő módon:

Este a házaspár éppen az ebédjét fejezte be, amikor a detektív eljött — látogatóba. Előbb az ügy homályos bonyodalma fölött panaszkodott, aztán egy pohár whiskeyt kért, mert fázik. A háziur udvariasan sietett kedvébe járni a rendőrgyűnökhöz, a kitől káruk megtérülését remélték s ő maga is kocintott vele. A második poharat a detektív maga töltötte be a házi, gazdájának, még pedig csordultig, hogy a pohár kívül is nedvessé lett. Amint a poharat kiűritették, Keen látszólag szorakozottan fölemelte Finsen poharát s a lámpafelé tartotta. Sokáig nézte majd eövt a zsebéből egy papírlapot s annak a rajzát összeegyeztette a pohár on látszó nyommal.

— Mit vizsgál? — kérdezte Finsen asszony.

— A tolvaj nyomát... már meg is találtam őt magát, Most kétségtelen bizonyosságot szereztem!

Az urnó meglepetten pattant fel ülteből, a detektív pedig a halásápadt férjre mutatott:

— Ine asszonyom az ön tolvaja. A detektív nem is tévedett. Az asszony férje, aki jóval fiatalabb a feleségénél s alig három évvel ezelőtt vette nőül a gazdag lédit, titokban egy táncosnót halmozott el pénzzel és gyémántokkal, ilyen módon akart nagyobb összeghez jutni. Törődelmesen be is vallotta a bűnét. A felháborodott hrnő azonban könyörtelen volt: férjét átadta a rendőrségnek s nyomban megindította a válópert is ellene.

HIREK.

Kolozsvár, nov. 14.

— **Mézárórok nagygyűlése.** Mézárós iparosaink tegnap az Iparos egyesület tanácskozó termében nagygyűlést tartottak. Tárgyalás alá került a vágóhidnál tapasztalható sérelmek, melyek szanálására feliratilag kérték fel a belügyminisztert. Üdvös és praktikus eszme is nyert e gyűlésen megvalósítást. Szövetkezeti alapon biztosító társaságot szerveztek a borsókás elköszött se tések kártalanítására. Ezzel holnap fogunk bővebben foglalkozni.

— **A dohánygyár ládái.** A kolozsvári dohánygyár eddigelé egy deszkakereskedővel készítette produktumai szállítására a ládákat. A most megtartott versenytárgyaláson, dacára hogy egy beszerzőcég 5600 koronával olcsóbb volt, a kolozsvári ipartestületi hitelszövetkezet faipari szakcsoportja kapta meg. A szállítás 55—60 000 koronát juttat évente a szakcsoportnak.

— **Meghalt a karjai között.** György Eszter eicedi születésű 25 éves asszupataki hajadon cselédleány tegnap reggel a rendőrségi hivatalnál megjelenik, s jelenti, hogy Margit nevű 2 éves leánykája az uton karjai között meghalt. Állítása szerint a gyermeket azért hozta be Kolozsvárra, hogy

betegségére nézve orvosi tanácsot kérjen. Ez ügyben nyomozat vezetett be. A gyermek pedig a törvényszéki orvostani intézetbe szállított boncolás végett.

— **Megszökött bíró.** Bécsben nagy feltűnést kelt dr. Helfer Emil büntetőbíró szökése Helfer a múlt hónap utolsó napjaiban Triesztből Amerikában menekült s már oda is érkezett. Mint most utólag kiderült, Helfert több ügyvéd segítette a szökésben; gyűjtöttek számára körülbelül 12,000 koronát s akadt olyan ismerős ügyvéd barátja, aki 200 koronát irt alá a gyűjtő-iven. Helfer tömérdek agósságot csinált, szédelgéseket követett el s Karlsbadban tavaly nyáron sok bankártól nagy összegeket sarcolt. Házára kölcsönt vett fel s mikor hitelezői emiatt agódtak, a bíró megnyugtatta őket s azt mondotta, ne gondolják róla, hogy ő is meg fog szökni, mint dr. Morawetz. Holfernek több cinkos társa is volt, akik előkészítették a szökést. A törvényszék elrendelte Helfer lakásának zár alá vételét s Bécsben hagyott gyermekét nagyatyjának gondozására bizta. Helfer utóbbi időben a turfon próbált szerencsét s a legutóbbi budapesti meeting alatt 20,000 koronát nyert is, ezzel az összeggel fizette ki azt, amivel a könyvtárnoknak tartozott.

— **II. Lipót Kalandja.** A Párisi Eclair Eppinghoven grófnő tollából „II. Vilmos otthon” cím alatt hosszabb tárcát közöl. A tárca töbcegek közt elmondja II. Lipót belga király egy kalandját. A belgák királya a potsdami kastélyba indult látogatásra. Mielőtt a király még Potsdamba ért, gróf Liebenau porosz udvari marsallnak még Brüsszelből tudtára adták, hogy Lipót király reggelként melegben szeret fürdeni. Ez meglehetősen izgalmat és főfájást okozott Potsdamban, ahol akkoriban (1890-ben) az egész kastélyban egyetlen fürdőszoba volt, az is a közönséges balandok számára megközelíthetetlen helyen, ott, ahol a porosz hercegnők szokták a nászéjszakát tölteni. Gróf Liebenau úgy segített magán, hogy a Lipót király hálószobája melletti szobába modern fürdőkádat állított. A kádat hideg vízzel töltötték meg és a végére gázfűtő készüléket alkalmaztak. Lipót király az esti ünnepélyek után másnap reggel pompás hangulatban ébredt és gyanútalanul lépett a kádba és pedig ép azon helyen, ahol a gázfűtés volt. Nehány perc múlva épenséggel nem emoeri hangok hallatszottak a király fürdőszobájából. A borzasztó kiáltásra a palota diszörsege riadót futt és egy csomó hivatalnok és a fejedelmi vendég szobája elé sietett. A kiáltozás nem akart szünetelni és így gróf Liebenau végre is a fürdőszobába nyitott, ahol ő felsége a belgák királya, persze teljesen ruha nélkül, járt egy rőtönzött táncot, közben német és francia szavakat kiáltva. A dolog vége az lett, hogy gróf Liebenaut állásától felmentették, Lipót király pedig másnap a tiszteletére rendezett diszszemlért, nem mint eredetileg tervezték, lóhátról, hanem csak szobája ablakából élvezte végig.

— **Földrengés Formozsa szigetén.** Londonból jelentik a Times tegnapi tokiói jelentése szerint a múlt vasárnap reggel fél öt órakor hogy Formozán földrengés volt. A földrengés közép

pontja Kelih volt Több mint 150 ház elpusztult és 53 megromlódott. Hir szerint 78-an életüket veszítették és 23-an megsebesültek. A sebesültek között egy idegen is van

— **Apagyilkosságért egy év.** Az ipolysági esküdtbírósi Helm-bacher Nándor törvényszéki elnök vezetése alatt egy apagyilkos bűnügyét tárgyalta; Ruzsik Lőrincz jó módú gazdaember az augusztusi vásárból apjával iparkodott haza Kisgyarmatra saját kocsján. Az ut hosszu volt, minden korcsmánál megállottak s nemsokára az apa és a fia érezte a bor hatását. Az öreg Ruzsik házsártoskodni kezdett a fiával és tettelegességre került a sor Odahaza ujt erővel tört ki a viszálykodás, mire Ruzsik Lőrincz földre lökte édes apját s csizmájával addig rugdosta, míg gégejét összezúzva annak halálát okozta. A gyilkos fiu megtörve állott a bíróság elé s az esküdtek gonatlanságból elkövetett emberölés vétségében mondták ki bűnösnek, mire a törvényszék Ruzsikra egy évi fogházbüntetést szabott ki. Az ítéletben az ügyész is, a vádlott is megnyugodott.

— **Hamlet sirja veszedelemben.** Mindazok, kik a boldogtalan dán királyi tragédiáját ismerik, bizonyára megilletődéssel fogadják a hirt, amely Helsingör városából repül világgá Ugyanis most építik az éjszakai tengeri vasutvonalat s e mérnökök úgy tervezik, hogy a síneknek ép ama pontot kell átszelniök, hol a halhatatlan britt költő hőse aluszsa örök álmát, Seeland szigete és Helsingör között, a marienlisti kastély mellett van a nevezetes sirbolt. Gyönyörű kilátás nyílik innét a tengerre. Ezren és ezren zárandokoltak évente e helyre s a közeli Ofélia-forráshoz. Helsingör városnak és a közeli falvaknak hatalmas virágzást adott a nagy idegenforgalom. A diadalmaskodó célszerűségi elv tehát a nép érdekeit is semmivé teszi. Másrészt pedig megtépi az egész emberiség kegyeletét. Dehát minden tiltakozás hasztalan volt. A mérnök urak topografiai szempontból kitünőnek tartják tervüket és legkevésbé akadnak meg azon, hogy egy csodaszép legendájuk antik emléket dunnak szét, melyet több század megszentelt . . . Így ült ünnepi tort a pietás fölött a modern ciuizmus . . .

— **44.643 letartóztatás.** A newyorki főkapitány most adta ki jelentését az ez évi április, május június hónapokra vonatkozólag. A jelentés szerint e negyedévben Newyork város területén összesen 44,643 letartóztatás történt s ebből 29,314 eset a tetleges megtámadás különböző nevei miatt történt, 29,314 letartóztatott volt nőtlen ember és csak 453 analqubéta.

— **Három év múltán napfényre került bérnyilkosság.** Három évvel ezelőtt Pusztaföldváron átlőtt koponyával, holtan találták ágyában Istenes Tóth Istvánt földmivest. Kezében revolver volt, meg külsőben is folytonosan részegeskedő embernek ismerték a falubeliek, hát könnyen hitelre talált a felesége állítása, hogy ura öngyilkosságot követett el. Azóta három esztendő pergett le. Istenes Tóth István

fejfája korhadóban már, sirja be süppedt. És most tudódott ki, hogy úgy gyilkolta le egy Tordai István nevű béreslegény — harminc forintért Istenes Tóth Istvánné felbujtására, aki így akart megszabadulni részeges brutális urától. Ahogy a dolog napfényre került, drámaivá teszi az esetet. A gyilkos Tordai István mostanában ugyanis belészerett az özvegy idősebb leányába. Ez azonban megtagadta tőle leánya kezét — Gyilkosnak nem adom — ismételtette feledvén, hogy ő volt Tordai felbujtója, tehát a tulajdonképeni gyilkos. A szerelmes legény aztán vak dühében elhíresztelte a gyilkosságot. A csendőrség nyomozni kezdett és most már mind a ketten utban vannak a gyulai törvényszék fogháza felé.

— **Női rendőr.** Ez is csak Amerikában lehetséges. Mint ugyanis Neworkból írják, Brown Johanna asszonyt a coloradói Hugó városban biztosan rendőrré választják. Browné tizenkét gyermek anyja és jól ért a puska kezeléséhez is. Elfogatásokat is fog vezetni és mint kijelentette, szigorúan őrködik, hogy a korcsmák vasárnap zárva legyenek. A község cowbob-jai mint igen lelkesülnek az asszony megválasztásáért. A női rendőr különben Amerikában is szoktalan, bár nem egyedülálló jelenség.

— **Joánovics testvérek fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermük Mátyás királytér 32. (Szatmáry-ház.)** Állandó fénykép-kiállítás a műterem kapu bejáratánál levő kirakatokban.

— **Kérelem.** Folyó hó 8 án estn 6—7 óra közt elveszett az Óvárban egy zsemleszintű, nőstény tacsókutya (daxli) Kükü névre hallgat. Acél nyakláncán a 23, 25 vagy 26 számú cinkus van. A megtaláló szive-kedjék a Ferencz Jozsef-ut 2. szám alá (L. em. jobbra) beadni, ahol 20 korona jutalomban részesül (1—3)

— **Fáy Sándor** akad. festőművész, ki legutóbb Dózsa alispán magas művészi színvonalon álló képével aratott sikert városunkban, a legszerényebb feltételek mellett válai magára olaj- és pastel festményt, valamint kréta-rajz megrendeléseket. — Régi festmények restaurálását is elvállalja. Lakik: Széchenyi tér 41 szám (alsó földszint)

— **Szépség a nők hódító fegyvere,** miért is minden nő a Bíró dr.-féle *Havasi gyopár Cremet* használja. Próbátégely 70 fillér. Kapható: a Wolf gyógyszerárban Kolozsvár. 78. 2—30.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Hétifő: Miss Hobbs.
Kedd: Válás után.
Szerda: Az égben; és Szép Galathea.
Csütörtök: Apajune, a vízi szellem.
Péntek: Manlius Sinister. (Jókai ciklus.)
Szombat: Kispajtás.
Vasárnap: d. u. A madarász.
" este: Kispajtás.

NEMZETISZINHÁZ

Ma 1904. november 14-én:

Miss Hobbs.

Vigjáték 4 felvonásban.

Kezdeté este 7 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Wesselényi Miklós-u. 7. sz.

Telephon szám 503.

NYILTTÉR. *)

Nyilt levél

a Főispán ur Őmértóságához!

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsa, ha csak újra szánásándékosan ismet el nem halasztja, holnap talán végre dönteni fog a jövődéki hivatal szervezése kérdésében, annak tisztviselői megválasztásával.

Mint értesülünk az ellenőri állások egyikére a bérlőség egyik alkalmazottját, aki a legnagyobb „népszerűtlenségnek örvend,” akarja a Tanács kinevezni.

Mi méltóságodhoz fordulunk ez uton, hogy J. E. kineveztetését, mint a mely forradalmat idézhet elő, akadályozza meg.

Hogy mi okból, erre nézve Káhn N. Samu volt fogyasztási adó albérlő által kegyeskedjek magát informáltatni, a ki jelenleg Kolozsvárt időzik.

Erős a bizalmunk Méltóságodban és reméljük, hogy a polgárság előtt magát ellenszenvenessé tett embert nem enged olyan pozícióhoz jutni, a melyben évek óta ilyené tette magát. Különben a mai napon értekezletünk határozataként küldöttség fogja feltárni, mért ellevezzük mi J. E. alkalmaztatását.

Kolozsvár, 1904. nov. 15.

Tisztelettel:

Több kolozsvári kereskedő és iparos.

Likört és Rumot

olcsón és gyorsan lehet házilag elkészíteni o o

Burger Frigyes

gyógyáru üzletében beszerezhető eszenciákból.

Apró hirdetések.

Étterem megnyitás. Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy éttermemet a mai nappal Unió-utca 2 sz. a. megnyitottam. Reggeli, ebéd és vacsora 36 kor. egy óra. Szives pártfogást kér: Kovács Károly. 2—5.

Gymnasiumi érettségit tett ifju állást keres ügyvédi vagy bármely irodában. Czim a kiadóban.

*) E rovat alatti közleményekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Fölülmulhatatlan az ujonnan megnyilt **KALAPKIRÁLY**-hoz, hol állandóan a legutolsó divat szerinti kalapkülönlegességekben nagy választék van.

27-50

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 17. sz.

Egészségi szempontból a legjobb!

Csipő- és hasszorító

a gyomorra nyomást nem gyakorló legujabb női fűzők.

Készíti:
Rozenzweig E.
Kolozsvárt, Deák F.-u. 6. (Havas-ház).

1903.

évi termésű, legfinomabb szénából készített

széna - szacska,

100 netto kilógrammként 10 koronaért kapható — csak 100 kgr. felüli vételnél —

Czell Frigyes és fia
Téglás-utca szeszgyárában.

Megjegyzés: Tapasztalataink szerint a széna-szacskából, viszonyítva a vágatlan szénához legfeljebb csak $\frac{2}{3}$ rész szükséges és ezáltal legalább $\frac{1}{3}$ rész széna megtakaríthatik. Ha a marha vagy ló kezdetben ezen táplálékot szokatlanságból nem is szívesen enne, biztos, hogy 4 nap alatt jobban fogja kedvelni minden vágatlan szénánál.

Babós Sándor
utóda

HAJEK MIKSA

erdélyi legnagyobb óra és ékszerraktár

Kolozsvár, Wesselényi M.-
utca 16. sz.

A legjobb minőségű **Hazai és Schweitzi**, ugymint **Kronométer, Repetir, Omega, Schaffhauseni, Glasshütni, inga és fali órákban**. Egész ujonnan berendezett nagy javító műhelyben mindennemű óra- és ékszerjavításokat olcsón és lelkiismeretesen eszközölök.

A nálam vásárolt és javított órákért 2 évig jótállok.

Teljes tisztelettel
Hajek Miksa.

Szives tudomásul! A **Simon és Lőrincz** cég legnagyobbított Divat üzletükben Wesselényi M.-
utca 15. a téli újdonságok megérkeztek s raktáron nagy választékban a legjutányosabb árakban kaphatók: u. m. **Cybelin, Ruha és Costume kelmék, Francia flanellek, Valerie, Tennis és Nouvoté barchettek. Blouse újdonságok.**

Szőrme gallér, Boa, Muff.

Női és Férfi fehéreneműek! Vásznak és chiffonok minden szélességben, Szőnyeg, Paplan, Matracz, Fügöny és ágyszerítők, Téli alsó ruházat, stb. — Pontos és figyelmes kiszolgálás!

Jókai-utca 2. szám.

Uj lisztraktár

Jókai-u. 2. a legjobb és legolcsóbb Jókai-u. 2. lisztbevásárlási forrás.

Jókai-utca 2. szám.

Jókai-utca 2. szám.

Építési törlesztő kölcsönök is kaphatók.

Olcsó törlesztő kölcsönök!
10, 20, 25, 32, 42, és 50 évre

AZ ERDÉLYRÉSZI MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK R. T.-NÁL
Kolozsvárt, Rózsa-u. cza. 1. sz., emelet.

A kölcsönök teljes összegben folyósíthatóak, minden levonás nélkül. Földbirtokokra és kolozsvári belvárosi új vagy régebbi építkezései, de forgalmatlan helyen fekvő házakra a becsérték 50% -a. Vidéki és külvárosi házaknál, ha utak, az érték 45% -a; ha régiek, de jókában és forgalmas helyen vannak, az érték 40% -a adatik kölcsön. **Becsértési eljárás helyben díjmentes.** A kölcsön lebonyolítása gyors és a költségek minimálisak. Ügynökök feleslegesek, miután minden szükséges felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgálunk.

9. sz. 25.*
az Igazgatóság.
Hivatalos órák d. e. 9 — 1-ig.

Építési törlesztő kölcsönök is kaphatók.

Őszi Albert

ékszerész és órás
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 2. sz.

Nagy választék **arany, ezüst** és drágakő **ékszerekben**, valamint a legjobb minőségű **arany, ezüst, aczél** és **nickel Sweitzi zsebórákban**. Saját részemre készített és czéggemmel ellátott Sweitzi órákért 3 évi jótállást vállalok.

alkalmi névnapi és keresztleői ajándékok arany és ezüst tárgyak javítását, ék-kövek foglalását és órajavításokat a legjutányosabb árban felvállalok, órajavításokért egy évi jótállást vállal. Törött aranyat becserelek vagy a legmagasabb árban készpénzért beváltok.

Tisztelettel
Őszi Albert, aranyműves és órás.